

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
 Egész évre 4 frt
 Fél évre 2 frt
 Negyed évre 1 frt
 Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitlitterek és hirdetések.

MAGYAR és HORNÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszervező szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hirdetések még elfogadtatnak:
 Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécében: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Hornál. Brűnben: Stern M.

Nyitlitér petisora 10 kr.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

A polgári iskolák ügye.

Mult számunkban megemlékeztünk a város képviselő-testületi gyűlésének lefolyásáról, jórészen hírt adni olvasóközönségünknek ama nagyfontosságú tanácskozásról és a belső kifolyó határozatokról, melyeknek eredménye a polg. leányiskolának már ez iskolai évben való föllállítása s polgári iskoláinknak remélhetőleg a jövő tanévben történendő államosítása. Ez az eredmény kétszeresen örvendeztet meg. Egyrészt azért, mert általa egy eddig nehezen nélkülözött intézményhez jutunk, másrészt azért, mert bizonyosságot tett általa az új előjáróság arról, hogy a város érdekeit kulturális tekintetben is szembe előtt tartja s garanciát nyújt az iránt, hogy a mennyiben iskoláink fejlesztése itt-ott újabb teendőket sodor majd a napirendre, azok megvalósítása elől elzárkózni nem fog. A mikor ezt örömmel konstatáljuk, közöljük itt az említett gyűlésről felvett jegyzőkönyvet egész terjedelmében, a melynek alapján polgári iskoláink ügyében a tárgyalások a magas kormány és a város közönsége között megindulni fognak:

»Elnökök városbíró előterjeszti a városi iskolaszék átiratát és véleményes jelentését, a nm. vallás- és közokt. ü. m. kir. miniszterium által a csáktornyai áll. segélyezett polgári fiu iskola államosítása, egy állami polgári leányiskola föllállítása és a központi iskolaépület tervei tekintetében kelt magas rendeletei tárgyában.

Ezen ügyek a képviselő testület több tagja által megvitattatván, Ziegler Kálmán kir. közjegyző a következő indítványt terjeszti elő:

Csáktornya város képviselő-testülete hálás köszönetét nyilvánítja a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ó nagyméltóságának azon kegyes elhatározásáért, hogy Csáktornya város kulturális életére mélyen kiható, a város oktatási és nevelési intézményeinek eddig sajnosan nélkülözött egyik erős zárkóvót képező intézetet — a polgári leányiskolát létesíteni és a polgári fiuiskolát államosítani méltóztatik.

Midőn Csáktornya városa ezen a névelés terén nagy horderejű intézkedést már-már megtestesülve látja, jóllehet szűk és nyomott anyagi körülményei daczára a városi elemi iskolát kizárólag saját erejéből tartja fenn és erre évenként 8000 frtot áldoz, mégis a miniszter ur ó excellenciája kívánatainak a lehetőség végső határáig elmenve, eleget teendő — kötelezi magát a város képviselő-testülete, a csáktornyai áll. s. polgári fiu iskola államosítása és egy állami polgári leányiskolának föllállítása folytán, — az államosításnak 1896/97-ik iskolai évben való keresztülvitelével — az állami polgári fiu és leányiskola elhelyezéséhez szükséges alkalmas teket ingyen a nm. miniszter ur rendelkezésére bocsátani, arra az iskolai épületnek a miniszter ur által készített tervek szerint a vallás és közokt. ü. m. kir. miniszterium terhére felveendő és általa tör-

lesztendő kölcsön alapján fölépíteni; ezen két intézet szükségleteinek fődözéséhez a magas miniszteri leiratban említett 5 százalékos iskolaadó mellőzésével, évenként változatlanul 800 frt, félévenként 400 frtos részletekben fizetendő összeggel járul; a tandíjakat, az összes ezen intézetre vonatkozó alapítványokat és fölszereléseket a m. miniszteriumnak átengedi minden ellenkövetelés nélkül.

Kötelezi magát Csáktornya városa a fönt kifejtettek alapján a polg. iskola államosítására való tekintettel, hogy az 1895/96-ik tanévre az utjonnan szervezett áll. polg. leányiskola részére a szükséges tanhelyiségeket rendelkezésre bocsátja és ezen két osztályt felszereli, úgy minden dologi kiadásokat viseli azon határozott kijelentéssel, hogy az 1896/97-ik tanév megnyitásával ezen két osztály részére adott fölszerelések is a m. miniszterium tulajdonába mennek át minden megtérítés nélkül; de viszont ezen időponttól kezdve a várost az állami polgári fiu és leányiskola tekintetében csakis az évi 800 frtos járulék terheli és minden további kötelezettsége megszűnt, magától értetődően, hogy a telek átadására és az építésre vonatkozó kötelezettségei érintetlenül maradnak.

Kötelezi magát a város a nm. miniszterium által elkészített tervek szerint a központi iskolaépület fölépíteni, kéri azonban a nm. miniszter urat, hogy a polgári iskolák kiválasztása folytán a terveket szűk-

A „Muraköz“ tárczája.

Az én barátom párbaja.

— Satyra. —

Ira: Horváth Gyula.

Van nekem egy igen kedves és nyájas barátom, aki gomblyukában folyton piros rózsát hord; kedvencez itala a savó és a potya bor; legkedvesebb költője Ilazaffy Verai János s egyik legeslegkedveltebb foglalkozása a kanári kereskedés. És én ezen barátomra szörnyen büszke vagyok.

Valódi gyöngye ő a sokoldalúságnak, mit fejének szögletes formája aubentikusan szimbolizál. Nagyon sokat tanult és felségesen keveset végzett. Megnyerő modora, édeskes mosolya, szolgáltatászsége, nagyurak kecsókja kedvelte teszik őt minden körben. Barátsága révén sokszor volt szerencsém oly helyekre is bejuthatni, ahol többnyire — elpáholnak.

Genialis esze átragyog új divatu magyar csilinderén, ha tanácsát kéri. A diplomata fiú-nomságával fogadja ügyfeleit s bőrzei orral szimolálja ki a reá eshető nyereséget. Legutóbbi munkálkodásáért pedig elismerő köszönettel adózott sok névtelen uri ember a „Tracs“ című, helyi érdeklő madarászati és kémielesi lapban. Ő mond: legyen! — és meglétt a soha nem léte-

zett fürdő Tracsfalván. Őt dicséri a szigorú körülményekkel és pedanteriával megállapított fürdői rend, etc.

Ily barátal birni menyei jutalom. És ezt a férfit egyedül én bírom. Patvarba! Dehogy! Ő mindenki! Kiténő taktikája miatt hozzá fordul mindenki. Nevel apró honpolgárokat és illatnélküli rózsákat; biztosít zápor, jég és menyő ellen; parapidat örökre védelmébe veszi; felgyel a philloxera mentes szőlőkre; tanulmányozza a peronospora szivbillentyűinek működését; kontraktust köt szüzdohány szállításra a somogyi „pógarral“; kiténő feltételek alatt szerez száraz és szoptatós dajkát; fölalkozik fa-szállítással; produktái őszi kalarabét; ő a világ legjobb tanúja s megvédelmez a ragalom assa foeditája ellen is.

Teljes életemben ő volt az én legaranyosabb barátom. Sokszor hibáztott ugyan, sőt a „legjobb“ barátaimat is „elszólitotta“ tőlem, de hát ez is csak fogás volt.

— Barátom! szolt indignálódva, megálltalak ellenségeidtól.

— De édes Szvetozár, akkor én egészen egyedül maradok, mondám elegikus sóhajjal.

— Mit? Egyedül? és savószintű szemei szikráztak. Hát én mi vagyok? Bennem bírod az egész emberiséget!

E kijelentés boldoggá tett s mélyen meghatva öleltem át drága barátomat.

— Tűzbe, vízbe, halastóba rohanok utánad! (Szerecsémre, eddig nem kellett szeretetem e nemű bizonyítássaival élnem).

E jelenetnek szemtanúja volt Kopasz Ariszid okleveles vagyonosodási jelölt, aki szép szemve-

délylyel játszotta a nemes makaót. Egyet bunyóritot és egy gnyos mosolyt szalasztott el vörös bajusza alatt, s hozzáz fordulva mondá:

— No Krobot, nem roskad-é össze a nagy öröm terhe alatt?

Mielőtt válaszolhattam volna, Szvetozár barátom zerge ügyességgel szókótt Kopasz ur eé.

— Kit akart sérteni e kijelentéssel, kéréd Kopasz e'ozelni bátkorkodott.

No csak ne olyan hevesen uram. Van önnél okosabb individuum is. Avagy azzal van tán oly nagyra, — ezt már haraggal mondta Kopasz ur — hogy karambolon elnyerte Krobot ur meucsi-koffjanak belését és abból téli nadragot varratott? Avagy a kanári kereskedés...

— — Szvetozár barátom Kopasz ur arczába dobta a keztyűt. A párbajt nem lehetett elodázni.

Magától értetődik, hogy Szvetozár barátom engem kért fel szekundánának, én pedig egy világlátót kalaposmestert szólitottam fel társul, aki örömmel fogadta e „kiténtetést“.

Késő estig tanácskoztunk, míg megállapodásra jutottunk. A párbaj feltételei: egyszeri golyóváltás öt lépés avansszal. Ezután értesítettük Ventillaner orvos urat, hogy hajnalban a „kántor“ erdőben jelenjék meg. Hátha szükség lesz reá. —

Az ellenfél segédével Ventillaner orrossal már ott vártak bennünket a „hósvértől piroslandó gyászterén“ és „sójajta köszöntöttük“ egymást.

Szvetozárt támogatni kellett. Remegett mint a nyarfalevél.

séghez képest módosíthatni sziveskedjék oly formán, hogy azok most már kizárólag az elemi iskolák elhelyezésére szorítkozzanak.

A város képviselő-testülete ezen határozatot magára nézve föltétlenül kötelezőnek elismeri, megkeresi vármegyénk nagyságos kir. tanfelügyelőjét, hogy városunk tanügye iránt viseltetl ismert buzgalomával és jóakarattal e határozatnak a miniszter ur ő excellenciája által leendő elfogadását közvetíteni sziveskedjék, melynek megtörténte után ezen határozat törvényhatósági jóváhagyása azonnal ki fog kéretni. Molnár József sk. városbíró, Grész László sk. városi jegyző.

Tanítógyűlés Zala-Egerszegon.

A zalavármegyei ált. tantestület folyó évi rendes közgyűlését e hó 27-én tartotta meg rendkívüli érdeklődés mellett Z.-Egerszegon. Még előtte való nap este tartották meg az előértekezletet, melyen a gyűlésre kitűzött tárgysorozatot már e ölegesen megvitatták. A nagygyűlést megelőzőleg a plébánia-tanplomban gyűlt össze a tanítószög, hogy a Balaton József ápost plébanos által mondott szent misét meghallgassa. A gyűlés 10 órakor vette kezdetét s a megyeház nagytermében folyt le, hol körülbelül 120 tanító és tanügybarát gyülekezett. Nagyon emelle a gyűlés fényét és méltóságát a megye notabilitásainak megjelenése, kik között első helyen Svastits Benő ur ő méltóságát, a vármegye főispánját, emeljük ki, ki ezen ténnyével újból dokumentálta, hogy a tanügyért mily lelkesen érdeklődik s csak fokozta azt a büszkeséget, mely az összes megyei tanítószögöt joggal tölti el akkor, a midőn ebben az előkelő állásban is találja föl egyik legbuzgóbb támaszát, azt a férfit, ki őszinte elismeréssel van hazafias működése iránt, minek személyes megjelenésével s szívvel jövő lelkes kijelentéseivel minden alkalommal meggyőző bizonyítékot is nyújt. — Örömmel tolmácsolta ezt a testület elnöke, Udvardy Ignác polg. isk. igazgató, a mikor a gyűlés elején ő méltóságát üdvözölte, mire főispán ur ismételve veti magának alkalmát; hogy jóakaratról a tanítószögöt meggyőzze. — A tárgysorozat első pontja az elnök remek megnyitó be-

szédje volt, fejtegetvén a közszellemet, mely a tanítóegyletek működésének eredménye. Utána Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő ur emelkedett föl, hogy lendületes szavakkal, a töle megszokott hévvel s ékes szózással üdvözölje a vármegyének összegyűlt tanítóit. Beszédje szószerint a következőké hangzott:

Igen tisztelt uraim!

Egy nekem mindig kedves, régi szokás szerint üdvözlöm én is Önöket Uraim, mai közgyűlésük alkalmából.

Nem a véletlen készlet erre, hogy mai nagygyűlésüket a vármegye, tehát a megyei tanügy központján tartjuk; de főleg és különösen azon magas képzetek, melyeket én a tanítótestületek egyesületi céljaiból alkotok magamnak

Alig tagadhatni Uraim, hogy a tanító egyesületek közel harmadfél évtizedes története bizonyos mérvben megsejteti velünk a magyar tanítószög érzésének és sorsának történetét.

Nem akarom figyelmüket fárasztani azon élesen körvonalozható korszakok jellemzésével, melyekben a szervezkedés, önképzés s testületi együttérzés mellett nem egyszer a jogvédelem s bizonyos keserűség is alkalmas keretet talált a tanítóegyesületek szervezetében.

Ma már hála az égnek Uraim nincs okunk sem fent, sem lent, sem künn, sem bent elbátyázni magunkat.

A hatóságok a sajtó, a társadalom ismerik bajainkat, értik törekvéseinket, méltányolják a kultúra apostolságában kifejtett munkásságunkat.

Ma már a tanítói közszellemnek meg van a maga társadalmi nimbusa!

Ma már nem a tanítói kiváltságot követelünk becsülést a tanítónak: kivívja ő ezt a maga tanítói egyéniségével.

Valamint az öntudat philosophiai fokozásával elérünk az »én« tisztult képzetéhez, ugy a hivatásos ember az életpályák általános határozmányaitól felküzdi magát a saját egyéniségének világrendi értékéhez és jelentőségéhez.

Nem mondom én Uraim, hogy jobb sorsunk napja már delelőre hágott; érzem és reményem azonban, hogy egy új korszak hasadó hajnala, a megmaradt keserű ségek és nélkülözések konyceppjeit, mint könnyű harmatot fogja felszívni édes meleg sugaraival!

Igen tisztelt uraim!

kik a Muraköz bérceitől, Göcsej agyagos rögétől, a Balaton hullámaintól ide zárandokollak — legyenek üdvözölve!

Legyenek üdvözölve azon lélekemelő tudatban, hogy északon vagy délen, jó vagy balsorban, mindnyájan ugyanazon oltár örök tűzét ápoltuk s irtuk be odaadó egy évi munkánkkal Zalavármegye népoktatása történetének egy újabb szép lapját!

Legyenek üdvözölve az ezredik esztendő elsőfeljén minden hazafit eltölő nemes felgerjedéssel; mely sebesen dobogtatja szívünket s aczélozza erőinket, hogy mint magyarok és magyar tanítók méltóan tölthessük be nagy és szent hivatásunkat.

Hozta Isten önöket! Aldja meg törekvéseiket!

A hosszan tartott eljenzés után, mely e beszédet kísérte, meleg szavakkal mondott köszönetet kir. tanfelügyelő ur Svastits Benő főispán urnak azért a szép tár-

sadalmi példáért, melyet megjelenésével nyújtott. A tanítótestületnek mely tiszteltéről s hálájáról: ő biztosítva, azon óhainak adott lelkes kifejezést, hogy a Mindenható tegye kormányzása alatt vármegyéjét oly nagygyá és dicsővé, mint a mily; szivesen és odaadással igyekezett annak szellemi fölvirágzását előmozdítani. — Udvardynak tartalmaz elnöki jelentését a tanítóegyletnek 9 évi működéséről tudomásul vették, a miért s elnöki tevékenységéről kir. tanfelügyelő ur indítványára jegyzőkönyvileg köszönetet is szavazott a közgyűlés. Hátra volt még a számvizsgáló-bizottságnak jelentése, melyet Balassa Benő polg. isk. tanár olvasott föl, mire a felmentvényeket minden irányban megadták. Ez után adott 10 percnyi szünet után tartotta meg fölolvását Altman Mór nagy-kanizsai polg. isk. tanár Felméry Lajos híres pedagógus nevelési rendszeréről, majd Békefi Elek áll. isk. igazgató a turisztaság terjesztéséről a tanítószög körében. Mindkét fölolvásért jegyzőkönyvi köszönetet mondottak. Az előterjesztett indítványok sorából megemlítjük azt, melynek alapján kimondták, hogy a jövő évi közgyűlést a milleniumi ünnepélyekre való tekintetből Budapesten tartják meg s ebből kifolyólag fölterjesztést intéz az elnökség a kereskedelem ügyi miniszteriumhoz, kérvén, hogy ez alkalommal a községi és felekezeti tanítók is vasuti kedvezményben részesüljenek. — A tisztikar működésének 3 éves cyklusa lejárván, a közgyűlés elhatározta, hogy a megyei tantestület központját a jövő 3 évre Csáktornya helyezi át Zala-Egerszegre, a hol eddig 9 éven át volt. Az egyhangulag megjelölt tisztujtás eredménye: elnök Felméry Albert, alelnök Pálya Mihály és Jeney Gusztáv; főjegyző Zrínyi Károly, jegyzők Alszegey Alajos és Paksy Győző; pénztáros Rhédey Ferencz, könyvtáros Dékány Mihály; a központi választmány tagjai a járásköri elnököknél kívül Margitai József, Polják Mátyas, Fischer Endre és Mencsey Károly. — Az ülés után megtartott 140 terítékű banketten, melyet a »Bárány vendéglőben rendeztek, megjelent a főispán, Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, Körösy s. tanfelügyelő, Gózonny L. megyei főjegyző, Felber A. dr. kir. ügyész, Kovács K. polgármester, Szigethy A. isk. sz. eln. s számosan Zala-Egerszeg kiválói polgárai közül. Az első tosztot a főispán ő tetségére mondotta; a kir. tanfelügyelő Wlassits miniszterre, mint a megye szülöttére, emelt poharat; Margitai a főispánért, Felméry a kir. tanfelügyelőért, Hoffmann Mór Gózonny főjegyzőért, Balassa Benő a vendégekért s első sorban a polgármesterért, dr. Ruzsicska a tanítószögért s azok vezetői triaszáért, a volt és új elnök és képezdei igazgatóért, Gózonny a kir. tanfelügyelőért, a kir. tanfelügyelő Felber ügyészért, majd Balaton apátért ivott, Felber dr. a tanítókat, a főispán Szigeti Antal isk. sz. elnököt, Margitai az egytelértés és annak hivatott ápolóit a volt és új elnököt, Szigethy a főispánt, Kovács polgármester a tanítókat, Felméry a nőket, a főispán a tanítókat, a kir. tanfelügyelő a főispánt köszöntötte föl. — Ezzel a megyei közgyűlés befejeztetett.

Különfélék.

Jegyzés. Konkolyi József tanító a csáktornyai tanítóképezde volt növendéke, eljegyezte Draskovich Lajos légrádi gyógyszerész kedves leányát, Margitot.

— **A villamos vasut iránt**, melyet egy részvény-társaság óhajt létesíteni, Budapest - Csáktornya között a vonalába eső

közsegekben is érdeklődés kezd mutatkozni. Ugyanis több muraközi közseg lépéseket tett, hogy a villamos vasut tervezett irányát megváltoztassa. A megindított mozgalom vezetői szerint közgazdaszatunknak nagyobb szolgálatot tenne a vasut, ha az Bánok-Sz. Györgytől, Borsá, Becsehely, Póla, Leteye felé, innét a Murán át Mura-Csány, Mura-Király, Perlak, Szt.-Kereszt, Stefane czen keresztül vezetnék Csáktornyaig. Mert egyrészt a most megjelölt vidék lakossága a 16 ezret meghaladja, addig az engedélyezett irányban eső közsegek mind kisebbek s alig számlálnak néhány ezer lelket. Ezen újabb irány kétféle járási székelyet: Letenyét és Perlakot érinti s a forgalom ezen irányban elvitáztatlanul nagyobb lenne. A forgalmat még az a körülmény is emelné, hogy erre a tervbe vett, Nagy-Kanizsáról Alsó Lendvára vezető vasúttal Letenyén, a Déli Vasúttal pedig Mura Királynál találkoznék s ezen állomásokon az utazó közönség mindkét állomáson beszállhatna. Ezen indokok alapján az érdekelt közsegek megkeresték az engedményeseket, miszerint az engedélyt ezen újabb irányban eszközöljék ki.

— **Belföldi** Kovacsics György 4 és fél éves Margit leánya mult hó 22-én este Kristóffalván a marha-iatóba. Ez a negyedik eset néhány hét alatt vidékünkön, hogy az apró teremtesek töcsába, pocsolóba fulladtak. A bíróság valamint a közigazgatási hatóság a legerélyesebben lépett fel az illető közsegek előjárói ellen.

— **Halálhír.** Halacsék, mikesvári fiatal plébános, elhunyt Hiveinek nagy rész véte mellett mult hó 24-én helyezték örök nyugalomra. Béke porain!

— **Csáktornyai áll.** tanítóképezdénél holnap kezdődnek a beiratások, 3 án lesznek a javító vizsgálatok s 4-én lesz a tanév ünnepélyes megnyitása. Az első évfolyamra a felvételek a mult héten eszközöztettek; felvételt 32 kérvényező közül 20 első éves növendék.

Adomák Mátyas királyról. A maga nemében paratlan könyv jelent meg Szódi S. könyvkereskedő kiadásában Karczagon. Bross Vilmos az ismert nevű író és fővárosi lapszerkesztő az ő könnyed, népies tollával írt s a nagy Hunyadi Mátyasra vonatkozó adomái és rendkívül érdekes történeli apróságait összegyűjtötte és az alább említett kiadó útján könyvpiacra bocsátotta. — A könyv gazdag gyűjteménye a Mátyas királyról eddig megjelent adomáknak és apró történeli dolgoknak is, s nem hisszük, hogy volna olyan olvasni szerető magyar család, mely ezt a becses könyvet meg ne szerezné. Különösen alkalmi ajándéknak és a tanuló ifjuság részére utalom-könyvnek igen alkalmas. Külső kiállítására a kiadó nagy gondot fordított s becsületére válik a vidéki könyvnyomtató iparnak. A könyv egyes lapjait művészi illusztrációk díszítik, ugyszintén czimlapja is izléssel készült művészi rajz. Megszerezhető a kiadónál Szódi S. karczagi könyvkereskedőnél. vagy bármely hazai könyvtárban. Ára füzve 1 frt, díszes kötésben 1 frt 50 kr.

— **Ünnepnapvilágítás.** Szép és megható ünnepet ült Perlak városának önk. tüzoltó-testülete s a város közönsége e hó 4-én, midőn a testület husz éves fennállását ünneplé. Husz év szép idő! Ily hosszú időn át egy felette nemes czélú, embertársain segítő testületnek fennállani dicőség, annak ily hosszú időn át tagja lenni, főleg azt kormányozni, a legszebb emberi nemes cselekedetek közé sorozható. Perlak város közönsége nevében annak képviselő-testü-

lete ez alkalomból üdvözli az összes, — kiválóan pedig a husz éves ünnepeket s igaz köszönetet mond a testület derék vezetőinek: Tóth Sándor parancsnok és Vargha Tivadár jegyző s szakasparancsnoknak, kik fáradságtalanul munkálkodnak az egyesttel felvirágoztatásán. Fényes jövőt e nemes czélú testületnek! Perlak 1895. augusztus hó 7-én. A képviselő-testület megbízottjai: Málek István városbíró. Krampats József városi jegyző.

— **„Röptében a Nagyvilág körül.”** A párisi nagy operának a francia metropolis egyik legszebb épületének bámulatos tisztasága fényképe nyitja meg e vállalat 9-ik füzetét, melynek másik 15 képe is egy-egy remeke a czinkografiai művészetnek. A második kép Stoke-Pogis temető, melyet Gray, angol költő oly szépen megénekel. Est követi a bécsi parlament monumentális épülete. Utána a római óskor egyik farságs maradványa: a forum Pompejiben, melyet Tokiónak, Japán fővárosának egyik bizarr utcaja követ. A következő kép Valparaiso kikötőjét mutatja be, míg a tulsó lapon a honoluloi királyi kastély exotikus képeben gyönyörködhetünk az egész királyi családoddal együtt. Majd Omár mecsetje Jeruzsálemben, egyqueratóri aquaeductus és a párisi Trocadero az előtte levő cascade-ekkel és Viktoria angol királynő kedvenc lakóhelye: a Balmoral kastély testői vidéke körül élnek. Most egy rajnai kép: a regényes Gutentels és a törénimi nevezetesebb ritkaságok boltja folytatja a sort, mely után a híres versaillesi városvar remek fényképe és Tatrafürednek a Tatra gyöngyének természetű bemutatása következik. A füzet utolsó képe egy californiai missióház és templom romjai remek kiállítással az egész tájra. Ez a füzet is, mint a többi, vidékre 35 kr-ért rendelhető meg az Egyetemes kiadóhivatalban Budapesten, mely előfizetéseket is elfogad az egész műre (16 füzet) 5 frt 60 krral; 8 füzetre 2 frt 80 krral; 4 füzetre 1 frt 40 krral.

— **Osztály-sorsjátékok.** Az 1896-iki ezredéves kiállítás alkalmára a magas kormány a képviselőház előzetes határozata folytán osztály-sorsjátékok rendezésére adott engedélyt, melyek elseje a folyó év október 16-ától 19-éig egy királyi közjegyző és tanuk jelenlétében, Budapesten nyilvánosan megjejtendő húzásával veszi kezdetét. Az osztály-sorsjáték intézménye nálunk még újdonság, de a külföldön már évszázadok óta mindig s mindenütt szépen vált be. Teny, hogy a sorsjátéknak ez a neme bír a kö. önségre a legnagyobb előnnyel mert mindenki könnyen számíthatja ki nyerési esélyeit s cly mértben vehet benne részt, a mennyire viszonyai megengedik. — Az osztály-sorsjáték-vállalat az állam felügyelete alatt áll, a sorsjegyek csakis a hivatalos névértékben adhatnak el s csupán eredeti sorsjegyek léteznek, melyek mindegyikén a magyar czimer, az osztály-sorsjáték-igazgatóság aláírása és a gyűjtőde czime áll, mely a sorsjegyet eladta. — A sorsjegyek már forgalomban vannak és Heintze Károly vezérügynök által (Budapest, Szervitiater 3.) adhatnak el.

C S A R N O K.

Egy primadonna a toilette titokról

Írta: R. Réthy Laura.

Édes szerkesztő Ur!

Maga azt kívája tőlem, hogy írjak valamit a Toto-Tata átöltözködés bravúrrjáról. Én ugyan nem vagyok író. de éppen azért nagyon kapóra jön az alkalom, hogy beleírtsam magamat ebbe az önök mester-ségébe is.

Hiszzen akrobata sem vagyok és a Tata-Toto-ban mégis minden erőművészetnél nagyobb produkciókat kell végeznem. Sőt czirkuszunk költénczoesai, lóháton állva bukfenchező Youngleuri je sem kollegám és még s az ő kenyerükbe is beleharapok. Mert tessék elhinni, hogy a Toto-Tata átöltözködési boszorkánykodásai mindezeket a hókusz-pókuszos bolondságokat fölül-mulják.

Pedig az igazat megvallva, én az ilyen-miben is diétetánsnak érzem magam. Képzheteti tehát, mennyi gondomba szaladgálásomba és mily nagy trémámba került, míg a Toto-Tatában szükséges átöltözési bravurokat elsajátítottam

Édes szerkesztő ur csak annyit mondok magának, hogy bátran beillik a leg-szörnyűbb átkok közé az, hogy legyen 24 fok meleg és 24-szer kelljen átöltözni a Toto-Tatában.

Gondolja meg, 18-szor kell leányból fiuvá és fiuból leánynyá átalakulnom és a legkényelmesebb átöltözködésre három perc és 42 másodperc időm van. Ez azonban csak egyszer történik, többnyire egy, leg-föllebb 1 1/2 perc alatt kell átöltözni, sőt egy izben Totóból nyolcz másodperc alatt le kell vetnem egy két fehér csikos trikóinget és nadrág helyett alsó szoknyában, rózsaszín derékban kell megjelennem, sőt még át is szaladnom egyik ajtótól a másikig. Azt nem is említem, hogy e közben még énekelnem kell szépen, taktusra anélkül, hogy a karmester dirigáló pálcáját látnám. Hogy ez sikerülhessen az alsó szoknyára kapocsa vagy kötő helyett órarugó aczélemezlet kell alkalmaznom. Ezt a rugós övet egyik öltözöném kifeszítve tartja, én fiuruhámat, sapkámat gyorsan eldobva, neki-rohanok a szoknyának, az öltöztető nő elereszti a rugót, mire a szoknya önként derekamra kapcsolódik és aztán, a mikor kell, egy rántással is lekapható rólam.

És hogy a konfuzió még komplikáltabb legyen, nemcsak a fiu-leánycsere ruhabeli átváltozása folyik egyre-úásra, hanem még játézanom is kell Tatának Totót és Totónak Tatát; mert egyszer Totó Tatának öltözve, Totó mint Tata leányruhában fúsan beszél és viselkedik, máskor meg Tata a Totó fiuruhájában Tata mint Totó árulja el, hogy Tata és nem Totó. Beleszédül az ember feje, százszor meg kellett próbálnom, míg bele nem zavarodtam Végig énekelni Neddát, Santuzzát, folytatni Margarethával s befejezni Travatával, — könnyebb lenne.

De hát az ég azért áldott meg egy kis hanggal, hogy — tudjak egy este 14 perc alatt 18-szor átöltözkölni. Nem lehetetlen, hogy legközelebb három oroszánt, hat tigris, és 9 csörgőkigyót kell szelidítenem

K. szerkesztő Ur! A Tata-Totó toiletté titkainak kifürkészésére nem bocsájtottam önt be öltöző műhelyembe, de a szelidítő ketreczbe az első próbától, — szabad bemenetet engedek. Kritikus léte-re annyi bárányt tett semmivé, gyűllék meg a baja a vadállatokkal. Tehát a legkellemesebb — viszontlátásra!

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) nyomda-üzletében egy tanuló felvétetik. Csakis 3—4 polgári- vagy középiskolát végzett ifjak jelentkezhetnek.

Szerk. üzenetek.

Perlak. Kr. Sajnálatomra, csak későn értesültem a meghívásról. A sürgöny akkor jött, amikor már elutaztam Z.-Egereszege. Pedig szerettem volna az érdemteljes löszolgbíró bucsuzóján jelen lenni. — A., Domboru II. A küldemény megílen. Mi a réginek a tárgya? Csakis egy alkalmi van itt, azt bármikor nem közölhetem. A kérdéses dolog semmibe sem kerül.

Felölös szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptulajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Sve pošiljke tičuće se zadržavaju u vnaah, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Kajšara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki otjedjen jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

Kuhinjska sol.

Ovaj ti hvali Herkula! — smijuć se govorili bi stari Rimljani, hotec tim označiti kakvu hvalu, koja je sama od sebe razumljiva ili suvišna. Hvaliti kuhinjsku sol bilo bi isto tak suvišno, da se nisu ponovno dignuli neki senjari, koji su probali prikazati hasnuvanje kuhinjske soli nepotrebnim, dapače škodljivim. S toga nebi bilo s gorega i opet iztaknuti veliku vrédnost kuhinjske soli.

Kuhinjska sol (Chlornatrium) jako je potrebna za naše hranjenje, ar je bitni sastavni dél naše krvi; oduzme li se krvi ovaj potreben sastavni dél, onda se čerlena krvna tjelešca razpadaju i raztapaju vu krvnu vodu. Ponestaje li kuhinjske soli vu živućem čovječjem tjele, onda je posljedak vrlo jasen: taj subjekt gubi krv te vodeneć se prepada.

Pólda ove vrsti vu masah vidla se je vu polovici četerdesetih ljetah vu Rusiji. Izvjéstaj o tom, kaj ga je Plouviez poslal parižkoj medicinskoj akademiji, veli, da se je onda vu više ruskih gubernijah pokušalo mužom kmetom oduzeti sol, pokedob se je gospodarom ona preveć skupom i suvisnom činila. Pak kaj je bilo? Nesrećni kmetirobovi oslabili su, omlahaveli su, postali su preskrvni, noge su im počele drhtati ter vnoći su tak poginuli, i tak da su pohlepni gospodari bili prisiljeni svojim kmetom opet davati sol;

Mi imamo okolo 200 grama kuhinjske soli (Chlornatriuma) vu našem tjele, ali od toga neprestance gubimo znatan dél izlučivanjem (znojem, i t. d.) na dan po priliki 10 grama. Zevsema razumljivo, ako nećemo da nam se krv razstavi, moramo taj zgubiček vsikak nadomestiti iji uživajuć ona hraniva sredstva, koja su od naravi bogata chlornatriumom, ili onajela, vu koje se meće sol.

Oni, koji se protive vuživanju soli tobože s toga, kaj životinje jelu hranu prez soli, zaboravljaju, da kulturni čovjek svoju hranu umjetno priugotavljava, a time da iz tih hranivih sredstvih gubi njihov slani sadržaj, koji se onda mora solju nadomestiti. Životinja, koja jede meso, netreba da si ga soli, ar ona vu krvi svojega aldova ima dovoljnu količinu soli. Tak déljaju i primitivni lovci. Kada grónlandski Esk mi vubiju morskoga psa, odmah mu ranu začepiju (zatekneju), da mu krv neizteće. Samojedi zalogaje najprije zamoće vu krv pak onda meću vu vusta. A mi kulturni ljudi nepijemo više krvi, pak stoga moramo pećenke soliti. Tak je i s vegetabilji. One živine, koje jedu travu, vu njoj nalaze dosta soli. Čovjek trave jede kuhene ili oprane, a tim se izgubi njihova sol, koje se onda mora nadomestiti. Tak je isto i sa žitaricami.

Protivnici soli hvale se, da tolko i tolko vremena nisu jeli soli, a zaboravljaju pri tom, da i pek njihov kruh dobro solili: kak i vu majušu onoga putra, kojega su jeli. Težko čovjeku, koji nejede soli! O

tom bi znali pripovédati oni, koji su 1870. ljeta bili obsjednuti vu Metz. Oni su imali dosta vsakojačke hrane, ali soli im je bilo zevsema nastalo! Osobito potrebju soli oni, koji se poglavito hrane vegetabilijami. To je raztolnačil fiziolog Bunge, dokazajuć, da sastojina kalija u većeg déla vegetabilija je izravni zrok potrebe soli, koja je potrebna onim, koji jedu biline. Jedući biline dolazi vnoći kalijeve soli vu krv: stvori se chlorkalij (namesto normalne krvne sastojine chlornatrija), ter natronska sol kiseline, koja je bila vezana na kalij, ili jasnije nakupljanjem kalijeve soli organizmu se oduzmiše kuhinjska sol, kaj se mora onda nadomestiti.

Kaj je vu hrani više kalija, tim je više potreba kuhinjska soli. Krumpir, ta siromaska hrana, ima vnoći kalija, stoga je razumljivo, za kaj krumpir izjede vnoći soli.

Francezka statistika pokazuje, da selko pućanstvo na glavu tri puta više troši soli nego li gradsko (varasko) pućanstvo, a to dohadja od tuđ, kaj je selkom pućanstvu glavna hrana zelen (zelenje).

Mi potrebujemo na dan pet do 15 grama soli, doćim neki ratunaju, da ju trebamo 12 do 30 grama. Francezki soldat na dan izjede 16 grama soli. Zaradi oskućice soli probava biva težkeša, ter je sol lječivo sredstvo proti zloj probavi. Černé je želudčane betege tim vraćil, kaj je prepisuval vekšu kolikoću soli. Dr. Moniu veli, da je sol hranivo sredstvo a takaj i

ZABAVA.

Gospodin plebanuš i njegov sluga

Jednog liepog dana je gospodin plebanuš sede! u svojem velikem vrtu te je recital breviar. On je liepo sedel u sienci jedne i prastare mehuom obračćene kruške, na iz šibja spletenoj klupi te je bil baš dobre volje, jer je poslio strašne sparine, koja je kroz dan tielo morila, baš ugodan vietrić pričel vlećti, a i molitve su već bile na kraju, — samo su još falele vespere i completorium.

U to vrijeme je sluga tieral krave farovske mimo vrta na zdenec napajat a one su svoje glave zdigle te su preko gradje gledale svojega pobožnoga gospona a još više na frisku travu u vrtu. Nekoliko krat zagriznuti, prije nego pojdu spat, to bi njim baš dobro došlo, kravam gospona plebanuša.

I one su u tom danas imale sreću!

Bezobrazni dečki su prošaste noći nekoliko letvih od gradje otrguli i na sramotu kršćanskomu nauku i deset zapovedjam božjim, sadju gospona plebanuša svoj posiet učinili. Otrgane letve još nisu bile popravljene.

Krah! — I črna predjerica zvonceom je bila u vrtu; krah, krah, — ostale za njom, siva i žuta i šekasta a na zadnje i dvoji telčići, koji su svoje matere onak sliepo nasledovali.

Sad bi vi morali čuti, kak je sluga počel kleti. On je bil iz dolnjeg medjimurja, pak se je od svoga jape naučil, a on je tu stvar znal bolje kak itko.

Sluga je anda zazival nobo i pekel, vraga i njegovu staru mater i sve elemente po redu na pomoć, za da bi mu ova prokletu marhu pomogli iz mladi trave van ztirati, sve sakramente i sve svetce je u svojoj kletvi nazval a presveto trojstvo po najbolje, da bi se nek zapustili u posel stimi prek i prek prokletimi roglećti. On se je zaklinjal na svoju dušu i svoje postenje, da je bu sve do smrti zatućel, počemši od čne predjerice zvonceom svz do nedužnih teličov, koji su ipak samo je neznanstva zagrešili: na kratkomo . . . on je klel tak grozomorno, da su dobromu gosponu plebanušu lasi rasli te se nije već mogel zdržćti, nego se je iz svojega miesta stal te pošel kplota, da srditomu slugi ukor i kršćansku poduku podieli,

„Miškeć — veli mu — „Za Boga miloga, nekuni tak strašno! Kaj su pri tebi sve moje opomene badava?“

„Ah kaj“ — odgovori Miškeć srdito — „Kak človek nebi klel ako ovi proki. . .“

„Ali Miškeć! — pretigne gospodin plebanuš — „Sad opet počimlješ! Gledi, kaj nebi mogel marhu liepimi riećmi van ztirati? Kaj se pri tom poslu baš tak grdo mora kleti?“

Na to se Miškeć zlobno nasmije i veli:

„No tak nek gospodin plebanuš sami probaju z-liepim načinom i dobrimi riećmi.

Sad je dakako gospon plebanuš moral, hoćeš nećeš, probu napraviti: On metne svoj breviar na spletenu klup i koraca kroz već roenu travu, pažljivo po prstih proti kravam, koje su tak vierno kosile, kak da bi bile za plaću pogodjene.

Lievom rukom si je zdigel svoju reverendu a u desnoj je držal svoju tonzarsku kopicu s kojom je umiljato mahal i ljubezno govoril:

„Ali draga moja živina, idite van iz mojega vrta i gledajte da k napajanju dojdete! Em to je sve vaše, samo sad još ne. Idi črna idi, budi pametna pak daj drugim dobri primere.“

Spametna črna ga je samo pogledala od gore do dole te je svoju debelu glavu sa zmožuemi rogovi tak čudno spustila, da je gospodin plebanuš svako danje ljubezno nagovaranje za suvišno držal te se je obrnul k dobroćudnoj žutoj.

„Ti žutka ti“ — veli joj ljubezno — „Ti moj dragi žuti gubićec, ti si uvijek bila u najbolja u celom selu i najposlušneša. Idi sada idi, pak pusti to u miru! Kš! Idi sada pit, drugač zažedjaš! Kš! Moreš se i skupati; danas je voda osobito dobra. Kš! Vidiš tam je lukaja koju je cimermann — hoću reći grintavci napravili. Kš!“

za uživanje, ar poveksava tek (apetita). Sol deluje dobro i na stvaranje krvi. Bathrom i Rabov su opazili, da pol žličice soli odmah izvrći migrenu. Nothnagel je videl, da sol dobro deluje kod epilepsije.

Nemertučljivo uživanje soli vu preobilju je škodljivo, jer onda odviše razdraži želudca. Previše uživanje soli deluje i na vid — nu tak je vse na svētu, a čemu néga mére. A mi moremo mirne duše ovak završiti :

„Vu céloj naravi nikaj tak potrebno i hasnovito, kak sunce i sol!“ — — — In sale salus!

Po njemačkom, priredil !
Glád Ferencz.

KAJ JE NOVOGA ?

Putne dispozicije Nj. Veličanstva.

Za put Nj. Veličanstva ustanovljen je sada sledeći definitivni program :

1. septembra ob 4 vuri vu jutro odlazek iz Isla vu Budjevojice Dolazek onamo ob 3¹/₂ 10 vur pred poldan. Kralj bude tu svetčano dočekan, prijel bude deputacije, razgledal bude varaša i nazočen vojnim vježbam 2. i 3. septembra ob 6 vuri na večer ide kralj vu Stettin, gde bude nazočen vojnim vježbam njemačke (prajzke) ter se odnuv povrnuti 13. septembra ob 2 vure po poldan vu Beč.

Dne 17. septembra ob 2 vure po poldan polazi kralj vu Kis Czell k vojnim vježbam, odkud se bude povrnul već drugi dan vu Beč, a 20. septembra putuje iz Beča vu Zentu, gde bude 21. septembra nazočen prelazu vojsko preko réke. Istoga dana na večer išel bude kralj vu Kološvar, a drugi dan vu Bánffy-Hunyad, gde bude od 23 7o 26 septembra nazočen pri vojnoj vježbi d. i 12 vojnog sbora. Na 26. septembra odputoval bude vu Beč.

Žutki je bila trava milija nego voda, a mogla se je i postie trave napiti, za kuparje pak joj je bilo prehladno. Ona se anda skup svojum poslušnostjum nikaj nije brinila za svojega gospodina nego je fucala i kosila dalje, kak da za nju niti gospodina plebanuša nebi bilo na svietu.

To je gospodina plebanuša ipak jedno malo razdražilo. Na svaku muhu je žutka pazila i ako joj je u blizinu doletela, tak je zvuhi zmigala; ali gospona zplebanuša je pustila govoriti bez ikakvog znamenja, da ga čuje. To je ipak bilo za srditi se.

Pri svojoj šestakoj je gosponu plebanušu baš tak išlo kak i pri črnki i pri žutki. Ove su ga svojem repi oplele po obrazu te su odbežale još dalje u vrt nuter, tam gde je još liepsa trava rasla. A dvoja kravka dieca. ona su pak biežala i skakala okolo sad već erditoga gospodina plebanuša, kak da bi hotela reći : „No igravimo se skrivade.“

Sad je gospodin plebanuš sve skup pustil te se je povrnul k svojemu slugi natrag. A sluga ?

On je na plot naslonjen tu stal pak se je smejal, da su mu suze niz lica tekle.

„Sada sami vide gospodin plebanuš“ — veli — „Koliko je s-ovom peklenkom živinom moći zdoobra véiniti. Ako tu človek ne- dojde sa svimi stratami, tak je sve badava.“
Gospodin plebanuš je moral slugi prav dati.

Budapešta, 22. augusta.

Prigodom svoga boravka vu Igló-Füredu prezeš magjarske zastupnicke hiže, Desider Szilágyi držal je na jednom banketu, njemu vu čast priredjenom, podulji govor, vu kojem se je izključivo bavil cirkveno političkim pitanjima, a vu kojem je govoru između ostaloga rekel : »kad smo započeli oštru borbu za ideale, mi smo znali, da bismo mi mogli pasti, ali nikad više ideje, za koje smo se borili. Sa ovimi cirkveno političkim reformami nije nigde povrđjen nijedan vérozakon, ali mi priznajemo samo jednoga gospodara : magjarski orsag. Nismo tangirali nikoji vjerozakon, a ipak zvojuvali vjersku slobodu. Ove reforme su izpeljane za učvrćenje magjarske države. Naša je zadaća, da osiguramo mir, i da protivnikom dokažemo, da nisu osnovane njihove bojzani i da cirkveno-političke reforme ne zadržavaju nikakve povređe vjeroispovjesti. Cirkva bude jakša, bude li ovršila svoju zadaću, da budi i goji vu puku vjerske osjećaje, bude jakša, nego onda, kad se je odslanjala na državnu vlast. I kad se budu protivniki osvedočili, da im vjera nije vu pogibelji, onda budu uvidjavniji, ter će biti opet uzpostavljen mir.“

Prvi civilni brak vu Magjarskoj.

Kak smo već javili obratio se je glumac Julio Habersfeld iz Beča na magjarskog ministra prezeša baruna Bánffya s molbom da mu dozvoli, da on sglumicom Hedvigom Margot 1. oktobra ovoga ljeta sklopi prvi civilni brak vu Magjarskoj i da bude njegova ženitba prva unešena vu civilnu maticu vu Budimpešti. Habersfeld je židov, dočim je njegova zaručnica kršćanka. — Barun Bánffy odgovoril je Habersfeldu : „Štovani gospodine ! Odgovarajući na Vaše pismo od 30. jula, a, gratuliram Vam od srca kakti prvomu, koji se vu Budimpešti civilno vjenča.“

S ljubomornosti.

Iz Budimpešte javlaju : Vu Székelyhidu vmoril je 60 ljet star bogati kurator luteranske cirkve, Štefan Balog, svoju 52

„Istina, sve je tak“ — veli gospodin plebanuš — „Dobro anda, larmaj i kriči na živinu koliko te volja; kad već neimaju razuma te moraju strahom vodjena biti ! Ali tuči je nesmeš, jer nrugae je znami dvemi van ! Nekaj ni ipak neče u glavu iti. Ja najme nemogu dokučiti, zakaj bi baš pri ravnanju živin moral uvijek najsveteše stvari proklinjati. Em tu se nedela o riečih, koje ti izgovaraš i koje krave niti nerazumu, nego je glavna stvar kriika i larmanje. Ti bi anda mogel pri takovom larmanju i druge rieči upotriebiti a ne najgrdeše kletve, na primer kad onak grdo prekuše „stvoril“, bi mogel miesto togu reći : rak ts vporil ili kakve druge rieči, koje nikaj neznamenuju.“

Sad je opat moral Miskec gospodinu plebanušu podpuno pravo dati.

I sad su obo dva zajedno komponovali međ velikim smohom pravi babilonski turen nodužnih kletvah, koje su sve bile bez znamenovanja i bez smisla, ali zato veseleše, i delovale su pak baš toliko na živinu, kak one gadne, kojimi se sveto oskrunjuje. I Miskec je znjimi odmah povoljnu probu napravil, kad je znjimi svoju marhu iz vrta čisto lahko izheral.

Em. Kollay.

ljet staru tovarušicu s ljubomornosti, — a zatim je strelil sebe.

Na svatbenu putovanju.

Grčki listovi javljaju iz Smirne : Mladi englezki tovaruši (muž i ženu) Leeds, koji su na svom svatbenom putovanju došli simo, bili su za setnje na obali napadnuti po razbojnicih. Poklam kam su im razbojniki vse oteli, svezali su tovaruša, obesili mu o vrat kamena ter ga hitili vu morje. Mladu ljepu ženu odpelali su sa sobom vu goru.

Dinamit na damšifu.

Iz Fiume javljaju : „Damsif Villiam“, koji je 19. augusta imal odploviti vu Jakin, moral je vu zadnji čas odgoditi odlazek na zvoncu oglasen. Damsif je uz podpuno opremu vozil 48 putnikov. Grijač hotel je još nekoliko lopatah vugljeva hitio vu peć, — kad je iznenada međ vugljenom, koga na sreću nije teknuil lopatom, opazil vekši omot platna. Kad ga je odpri, opazil je na svoju strahotu, da se vu omotu nahadja paklec dinamitkih patronah. Začudjen, prijavil je stvar odmah prvomu mašinisti, a ovaj komandantu damšifa. Šbog toga moral se je odlazek odgoditi, a ob otkriću s mostu su ubavajeni lučka oblast, policija, vlastnik damšifa i dostavnik vugljena. Međ putniki nastala je nemirnost a vu varašu počelo se je kojekaj pripovedati.

Dokora skup se je zislo na mulju kod elevatora vnoغو ljudih Policija je preslušala vse putnike i mornare. Deset putnikov izkrcali su se odmah, ar su se bojali istim damšifom putovanje genuti, doklam su ostali odlučili, da putuju. Damsif je nakon vsestrane pretrage stopram ob 10 vuri krenul na put. Kak su dinamitske patrone dospеле na damšif i međ vugljenje, nije još dokazano, ali se obćenito misli, da su ond i položene kratko vréme pred polazkom. Patrone poslane su pod nadzorom lučke oblasti vu skladište vu Martinišćici. Iztraga se strogo nastavlja. Damsif „Villiam“ vlastništvo je zagrebečkog trgovca i posjednika Ilermana Švarca, koji je lani izgubil damšifa „Agathu“ vu blizini Jakina,

Naknadno javljaju, da je damšif srećno dospel vu Jakin, a da su za grijača, koji je svojom pazljivostjum prepredil veliku nesreću, sabrali vešću šumu penez kakti nagradu.

Svinjski beteg. kuge.

Po službenom véstniku kraljevskog magjarskog ministerstva za poljodjelstvo vu Budimpešti od 18. augusta vlada svinjska kuga vu pograničnih varmegijah Baranya vu 1 mesta. Somogy vu 20 městih i Zalavarmegija vu 2 mesta. Zvun toga vlada pošast ova još vu sledećih magjarskih varmegijah : Bács Bodrog vu 1, Bars vu 7, Bereg vu 2, Bihar vu 9, Esztergom vu 14, Fejér vu 15, Gömör-Kis-Hont vu 9, Győr vu 11, Heves vu 4, Hont vu 10, Krasó Szórény vu 5, Mosony vu 13, Nógrád vu 24, Nyitra vu 28, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vu 81, Sopron vu 22, Vác vu 24.

Po izkazu, kaj ga je izdala kr. zem, vlada, vladale su vu Horaatskoj i Slavoniji svinjski betegi : Vu belovarsko-križevačkoj varmegiji, vu Gjurjevcu, kotaru koprivničkom, občini Novigrad vu Novigrada, Delovih i Pogancu, občini Peterance, vu Hlebinah, vu občini Gola vu Goli, Zdali i Gotalovu, vu občini Sokolovac vu Sokolovcu, Lepavini i Grab čanih, vu kotaru grada Koprivnica vu Bregih ; vu varmegiji varašdinskoj vu varašu Varašdina ; vu varmegiji virovitičkoj vu varašu Osčku, vu kotaru našičkom, občina Orahovica, vu Čašćinich vu varmegiji srémskoj, vu Vukovaru, vu varašu Mitrovici.

Glasom izkaza kralj. zemaljske vlade u Sarajevu od 9. augusta vlada svinjska kuga u kotaru Gradašac i Brčka.

Glasom izkaza kralj. zemaljske vlade u Solnogradu (Salzburgu) svinjska pošast vu 4 mesti.

Glasom izkaza ces. i kr. namjestništva vu Gradcu od 11. augusta 1895. broj 22.761 vlada svinjska kuga vu 15 oćeinah.

Kratke novosti.

— Vu okolici Turriaca vu Furlanskoj ovih je danah tuća s viħrom sfondala ves ovo ljetni prirod. Obćeine Cassegliano. Turriaco, Pieris, Vegliano i Dobia trpiju veliki kvar,

— Iz Štetina javljaju : Nedaleko od varaša po pionirih sagradjen most, zrušil se je izenadna ter su 84 pioniri opali vu vodu. Jeden se je vtopil; doklam su ovi ostali s težkom mukom oslobođjeni.

— Grad Odde vu Hardangerfjordu vu Norveškoj vekšim je ćelom izgorel. Putniki, koji su stanovali vu hotelu „Hardanger,“ izgubili su vse svoje stvari i peneze ter samo oslobodili svoj život.

— Iz Tampe nn sjedinjenih državah javljaju, da su kubanski ustaši (puntari) ćel željeznićki cug, koj je vozil iz Havane dob rovoľjce proti ustasem, zdgnuli dinamitom vu zrak. Samo malo ih se je oslobodilo.

— Vmoril stražara. Iz Požuna javljaju Stražar Krumpek Ferenc vlovil je 17. augusta vu jutro ob 3. vari nepoznatoga ćovćeka, koji se je na sumnjiv naćin obraćal okolo biħnih vratih hižo broj 30. vu Iringerovoj vulici. Međtimćga je vlovljeni zloćinec za odpreme vu rešt vmoril stražara, zadavši mu nožem vu bubreke smrtonosnu ozledu. Zloćinec je pobegel.

— Vu Rimu, 19 augusta. Papa je denes na svoj imendan sv. Joakima prijel gratulacije kardinalskog sbora, prelatah i predstojnikah katolićkih društvaħ. Zatim ih je vse pozval vu privatnu knjižnicu, gde je držal ćercle. Duće od jedne vure ostal je papa sa svojimi gosti vu poverljivo razgovoru o oživljenju religioznog pokreta vu Italiji i potrebi uzke sveze katolićkah. Papa je poćalil spor. koji vlada izmedju obih vladah vu Italiji, — ar je to na kvar orsagu. Papa je zdrav.

— Turinska „Gazetta Piemontese“ javlja iz vatikanskih krugovih, da bude nancij Agliardi imenovan titularem jedne od najznamenitćših nadbićkupijah vu Italiji.

— Iz Napolja javljaju, da Vezuv opet jakše hiće ognja. Vnogi stranjski ostavili su Torre del Grecco i Resinu.

— Iz Trsta javljaju, da bude koncem meseca augusta došla kraljica Jalaćbeta vu Miramare a odonud se odpelja na damferu na Krf, gde bu sprevadjala jesen i zimu.

— Dvoraki savjetnik Lj. pl. Dóczy, poznati magjarski pjesnik i književnik, imenovan je upraviteľem šarnalisticćkog ureda vu minis tarstvu za izvanjske poslove vu Beću.

— Varas Zala-Egerszeg izbral je magjarskoga ministra za bogostovje i nastavu dr. Julija Wlasicsa zacastrim gradjaninom. —

— Vu Budimpešti, 24. augusta. Izveštaj ministarstva poljodelstva ćeni ovogodišnji prirod pšenice na ćelom svćtu za 10% menjših od lanjskoga. Prez pokriva stoji manjak pšenice od 21 milijuna meter centov, a hrši 10 milijunov hektolitrov. — Tak slabe zetve nije već zdavnja bilo.

Glede Horvatske i Slavonije citira izvještaj podatke horvatskog statistićkoga ureda,

po kojih je urodilo pšenice 2,966.000 hektolitrov naproti 3,098.000 ljeta 1894., hrši 582.000 hektolitra naproti 1,198.864 hektolitra ljeta 1894.

— Obsudjen grof. Sudbeni stol vu Budimpešti obsudil je 18 ljet staroga grofa Róday Andraša zaradi toga, kaj je proneveril 125 for., koje mu je povjeril jeden ondašnji fiškal, na rešt od 24 vure.

Iz Jokohame javljaju, da je vu Japanu od kolere zbetezalo 25.000 ljudih, od kojih je vumrlo 1600.

— Bellinzioni vu Švicarskoj vumrl je znameniti pedagog, profesor Gniseppe Curti 86 ljet star. On je napisal više delah na temelju Pestalozzieve metode.

Dobre žepne i stćne vure za fal ćenu moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru vu Ćakovcu (Pijac, Sparkassa). Pri njem se uzimľiju vure takaj za popravek za fal ćenu:

Zakaj se obslužava tćlovo ?

Veliki svetek god Tćlova izhadja već od apoštolskih vremenah, te se obslužava uvćk ćeterdeteti den posľ Vuzma zato, ar je Jezus ćeterdeseti den posľ svog goristajanja na gori Masli novoj uzil el nebo.

Jedinstvo (ćebela vošćena svćća s 5 zrna temjana), koje pri svakoj božjoj službi gorelo na taj se den po evangeliumu ugasne i već se ne uzice. To ima znamenovati, da je Isus, koga nam vuzmena sveća predstavľja od toga dana poćam u cirkvi svoju vidľiju nazoćnost odklonil. U uvodu sv. meše pćva cirkva reći, koje angeli su prigovorili apoštolom, prigodom zastupľjenja Jezusovoga na nebesa : „Ljudi Galilejci, kaj stojite gledujući na nebo ? Ov Jezus, koji se je od Vas uzal, na nebo, tak bude došel, kak ste ga videli, gde ide na nebo.“ „Svi narodi zapľjesnite s rukami ; pokľiknite Bogu s glasom radostnim Slava Oću itd.

Jezus Kristus se je zdigel na nebo s vrhunca Masli nove gore. Na ponoćini toga je on svoju svetu muku zapoćel, te nam ovak savez, koji postoji izmed trpljenja ovoga svćta i vććnoga blaženstva, živo predoćil. On se uznesel sa svojom vlastitom moćju u nazoćnosti svojih apostolah, kak jih je prije blagoslovil, a vezda sđi kakti vććni posrednik na desnicij Boga Oća. I tak je Jezus, kak su proroki najprej prerekli, odprl vrata nebeska ne samo za sebe, već i za pobožne ljudih svih vremenah.

To je zaista velika dika i ta pomisal na njegvo sveto Zastupľjenje veliko je utćšenje za nas nevoljne putnike, u ovoj suznoj dolini !

Iz „Malog Kath. Vj.“

Križ bude te izdal.

Otec i mati Marke Perića nisu ravno najboljem glasu bili u selu, pak zato niti nć je ćudo, da je i naš Marko zarana došal na glas, — ali na ćoćest glas. Kak dćte već se je na ramľikoval od druge dece. Dok su druga dćca dohadćala u skolu i cirkvu ćista i poćešana, on jedini zamazan. Dok su dćca prohodoć kraj stariših nazivali Boga i odkri vali glave, on je gledal u zemiju, niti ne doteknuvši se svoje navćk zamazane kape. su svi po ulici mirno prohadjali, on je pajdaše nasunjaval i povlaćil. Narasel do 16 lća, a onda prvi put prenese po selu u sprevodjanju

selkoga bubnjara dvć polovice slanine, koj je iz susćdovih nahilćjah neopazice na posudbu hotel uzeti. Neprime se njega, da su stariši klimali s glavami, a mlajši podekivali za njim. Negene njega niti, da su ga od vezda vršnjaki izbegavali, a stariši prezirali. Rodi telji ga nisu nigdar zbog njegovih zlih ćinah zepotali. On je ostal selksa danguba. I tak dorasel do soldactva. Natura ga je obdarila s ćvratim tćlom i velikom suagom, samo da bi ju bil na dobro upotrebljavajal. Ljudi su se nadjali, da bude ga puška i tele ak naućlia poštenja. Je — da. — Kaj vućica odgojila nigdar ovci brat. Imali su onde s njim muke i pokore, ali Marko ostal je Marko.

Došavši domu, podal se opet svojemu staromu poslu, ali da jedenput nć je izmeknul, bil bi glavu posijal ukradij. Već nć je smćl na ja vnost, pakse odmetne k hajdukom. Znaštrepila je ćela okolica kak je zaćula taj glas. Zaran su se zagvršćivala vrata i zapirala stanja.

Jednoga dneva ravno mćseca majuša, poćuje se, da su Marka prijeli. Svim je odlehnulo.

Štefan Vanović nosil je trgovcu u V. 200 forinti. Došavši u sumu, koja je razprostirala s obedvijim strana ceste, zetaue ćovćeka, koji je potrebal od njega peneze. Kak se je Štefan ustezal peneze mu dati, izvleće nepoštjenjak nož, hoteci ga prebosti. Štefan se spusti u bćg, a razbojnik za njim. Gđa su do križa dospeli, koji naćast Božju podignut kraj šume zastavi se Štefan i reće: „Ovdć pred razpetim Zveličiteľem ubij me i vze mi si peneze; ali znaj razbojnik, da bude Jezus svćdok tvojega brezdušnoga ćina. Nemisli da budeš utekel zaslućenoj kaštigi, ako joj na ovom svćtu utećeš, na drugom joj izmeknuti nebudeš mogel !

Lopov, koji je do vezda s naperenim nožem poslućal Štefana, pogleda u razpetoga sina Božjega, i prićni mu se kak da bi ga njegvo oćtro gledalo. Obrne se k Štefanu i reće mu : Idi brez brige, nebudem ti nikaj učinil.

Potľje toga vidjali su prohadjajući ljudi kraj križa blćdog i zamisľljenog ćovćeka, i tu su ga našli žandari, koji su upoznali u njem zloglasnoga Marka.

Iz „Malog Kath. Vj.“

Nekaj za kratek ćas.

Ženitbena oblast.

Ćinovnik : „Jeli ste Vi zarućnik ?“

Švedok : „Ja sam švedok !“

Ćinovnik : „Oprostite, ja sam vas držal za zarućnika, ar zgledate tak žalostno.“

Vu šumi.

Oberjager : „Kak ste se podufali tirati kravu sim na pašu ? Kaj nevidite tam tablu, gde je napisano, da je paša vu šumi prepovedana ?“

Muž : „Naj oprostiju gospon berjager, ali moja krava nezna ćteti.“

Vkanjene.

„I opet sam vkanjena ! Zakľinjal mi se ćivim Bogom, da me bude vzal, a vezda kad je moje peneze izmamil i pobegel znjimi vu Ameriku, piše mi : „Ostaj za navćk s Bogom !“

Stožil :

Glád Ferencz.

Gabona árak — Oléna žitka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr
Buza	Pšenica	6 25	—
Zab	Zob	5.30	—
Rozs	Hrš	5 00	-5.50
Kukoricza ó	Kuruza stara		
uj	nova	6.25	—
Árpa	Ječmen	5 00	—
Fehér bab uj	Grah beli	7.00	
Sárga „ „	„ žuti	6.00	
Vegyes „ „	„ zméšan	5.—	
Lenmag	Len	9.50	—
Bükköny	Grahorka	5 50	

**VASUTI MENETREND
CSÁKTORNYÁN.**

Indul	Napzaka	Ór	Perc	Gyors- posta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv.
„	Délelőtt	11	39	postav.
„	Délután	5	52	vegyesv.
„	Ejje	10	07	postav.
„	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	6	06	postav.
„	Délelőtt	11	30	vegyesv.
„	Délután	4	15	postav.
„	Ejje	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	4	49	vegyesv.
Novimarfog	Reggel	6	15	„
Zágráb felé	Délután	4	20	„
Varazsdig	Este	10	17	„
„	Ejje	1	30	„
„	Délelőtt	11	44	„
Bobára	Reggel	6	05	„
Egerszegre	Délután	4	28	„
Érkezik				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
„	Délelőtt	11	30	vegyesv.
„	Délután	4	01	postav.
„	Ejje	1	14	gyorsv.
„	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	36	gyorsv.
„	Délelőtt	11	29	postav.
„	Délután	5	37	vegyesv.
„	Ejje	9	55	postav.
Varazsról	Reggel	4	22	vegyesv.
„	Reggel	5	43	„
„	Délután	3	50	„
„	Ejje	12	43	„
Zágrábról	Délelőtt	11	18	„
„	Este	9	30	„
Egerszegről	Délelőtt	8	52	„
Bobáról	Este	9	42	„

Nyiltér.

E rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — japáni chinai sat. a legujabb mintázattal és színekben. u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, csikos, kockázott, mintázottakat damasztolt sat. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szin mintázzal sat. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (ca. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Hirdetés.

A csáktornyai urodalmi tisztség részéről ezennel közhírré tételik, hogy az idei **gubacstermés** és az alább következő

korcsma épületek

1895 szeptember 11 én délelőtt 9 órakor a gazdasági irodában tartandó nyilvános árverésen bérbé adatnak:

- 1 Szt.-Ilonai korcsma épület
- 2 Szt.-Kereszti „ „
- 3 Rétháti „ „
- 4 Domasineczi kerületi gubacstermés
- 5 Csáktornyai „ „

Az előleges feltételek minden szerda és vasárnap délelőtt az urodalmi tisztségnél betekintheők.

801 1-1

Az urodalmi tisztség.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(GLASUR)

legkitünőbb mázó-ló-szer puha padó számára. — 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.
1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

— Legjobb szer mosdó asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. —
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók: 799 3-8

Heinrich Miksa cégénél **Csáktornyan.**

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és ékserész Csáktornyan,

Főter, az új lakarekpenztárt épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA-, arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jóállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett.

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

Fali ingaórák.

Az államilag engedélyezett

Magyar Osztálysorsjáték

I. osztályu nyeresemények.

Huzás 1895. október 16—19-ig

1	nyeresemény a	80000	korona	—	80000	korona
1	"	60000	"	—	60000	"
1	"	40000	"	—	40000	"
1	"	30000	"	—	30000	"
1	"	20000	"	—	20000	"
1	"	15000	"	—	15000	"
1	"	10000	"	—	10000	"
2	"	8000	"	—	16000	"
8	"	4000	"	—	32000	"
10	"	2000	"	—	20000	"
13	"	1000	"	—	13000	"
100	"	400	"	—	40000	"
860	"	200	"	—	162000	"
9000	"	80	"	—	720000	"
10000 nyeresemény összesen					1268000	korona

az 1896. ezredéves kiállítás alkalmából.

Kibocsátás 100000 sorsjegy

31.499 nyereseménnyel és egy jutalomdíjjal.

A nyeresemények minden levonás nélkül fizetettek ki. A huzások államteljesítmény és kir. közjegyző ellenőrzése mellett történtek.

Legnagyobb nyeresemény a legkedvezőbb esetben:

1.000,000

korona.

Az I. osztály huzása után vásárolt sorsjegyekért az I. osztály díja után fizetendő.

II. osztályu nyeresemények.

Huzás 1895. december 6—14-ig.

1	jutalom	600000	korona	—	600000	korona
1	"	400000	"	—	400000	"
1	"	200000	"	—	200000	"
1	"	100000	"	—	100000	"
1	"	50000	"	—	50000	"
2	"	20000	"	—	40000	"
2	"	15000	"	—	30000	"
4	"	10000	"	—	40000	"
10	"	8000	"	—	80000	"
27	"	6000	"	—	162000	"
100	"	2000	"	—	200000	"
200	"	1000	"	—	200000	"
1150	"	200	"	—	230000	"
20000	"	100	"	—	2000000	"
21499 nyeresemény és 1 jutalom					4332000	"

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy
40	4	2	korona.

A teljes (mindkét osztályra érvényes) sorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	teljes sorsjegy
80	8	4	korona.

Valamennyi sorsjegy a falragaszok által megjelölt eladási helyeken kaphatók.

Budapest, 1895. augusztus hóban.

Andrássy-ut 5. szám.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Sorsjegyek eladásra való átvétele iránti megkeresések hozzánk intézendők.

Első államilag engedélyezett

Magyar Osztálysorsjáték

az ezredéves kiállítás alkalmából Budapesten, 100.000 sorsjegy.

31499 két osztályba beosztott pénznyereseményekkel és egy jutalommal.

5 millió 600,000 korona összértékben

minden levonás nélkül készpénzben fizetendő — Legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

egy millió korona

Első huzás 1895. október 16—19-ig BUDAPESTEN.

Eszertint ajánlom és utánvét mellett küldök szét

eredeti sorsjegyek az első osztály részére

eredeti teljes sorsjegyek, melyek mind a két huzásban érvényesek

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	korona
40	20	8	4	2	korona

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	korona
80	40	16	8	4	korona

Teljes sorsjegyek, a melyek az első osztályban nyereseménnyel kihúznak, egyszermind a nyereseménnyel az előlegesen a második osztályra vonatkozó betét fizetettük vissza. — Megrendelések postautalvány útján lehetőleg a cím igen pontos megjelölésével kéretnek.

HEINTZE KÁROLY fő-elárusító, Budapest, szervita-tér 3.

Check-Conto: Magyar Postatakarékpénztár 3960. — Sürgöny-cím: Lottó Heintze Budapest.

Vidéki megrendelők porto fejében 10 fillért, ajánlott levelekért 30 fillért, továbbá minden egyes nyereseményjegyzékért 20 fillért sziveskedienek külön mellékelni.

Lottógyűjtődék, viszontelárusítók és ügynökök mindenhol felállíthatnak.